

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) işbirliğinde gerçekleştirilen **DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi Anketi**, Türkiye'nin bölgesel bazlı ilk güven göstergelerinden biri oldu. DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi ile Doğu Karadeniz illeri olan Artvin, Giresun, Ordu, Trabzon, Gümüşhane ve Rize'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların mevcut durumları ve gelecek beklentileri analiz edilecek.

Doğu Karadeniz'in turizm sektörü 7 aydır gözlem altında:

DOKA ve TEPAV işbirliğinde gerçekleştirilen DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi Anketi, Doğu Karadeniz illeri olan Artvin, Giresun, Ordu, Trabzon, Gümüşhane ve Rize'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmalara uygulanmaktadır. Bu kapsamda 250 firma ile her ay yüz yüze anketler yapılmaktadır. Firmalar ile Ocak ayında yapılan ilk görüşmelerin ardından 7. dönem görüşmeleri Temmuz ayında yapılmıştır. Turizm sektörü güven endeksi sonuçları, her ayın 5. iş günü Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı ve TEPAV internet sayfalarında açıklanacaktır.

Turizm Sektörü Güven Endeksi nasıl hesaplanıyor:

Turizm Sektörü Güven Endeksi, ankette yer alan “geçtiğimiz üç ayda işleriniz nasıl değişti?”, “geçtiğimiz üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talep nasıl değişti?” ve “gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?” sorularına verilen yanıtların balanslarının ortalaması alınarak hesaplanmaktadır.

Balans değeri, sorulara olumlu cevap verenler ile olumsuz cevap verenlerin farkı alınarak hesaplanmaktadır.

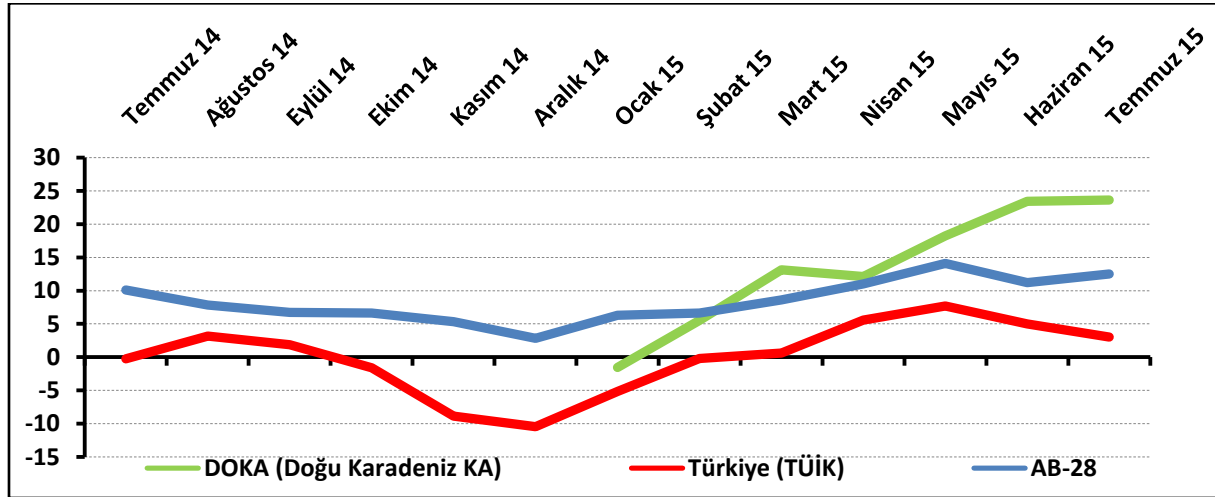
DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi geçen aya göre yükseldi:

Temmuz 2015'te DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi, bir önceki aya göre 0,2 puan yükselerek 23,6 puan değerini aldı.

Türkiye genelini temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi, Temmuz 2015'te bir önceki aya göre 2 puan düşerek 3 puan değerini aldı. AB-28'i temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi ise Temmuz 2015'te bir önceki aya göre 1,3 puan yükseldi ve 12,5 puan değerini aldı.

DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi temmuz ayında hem Türkiye'den hem AB'den daha iyi performans sergiledi. Endeksin bir önceki aya göre yükselmesinde, önümüzdeki 3 ayda hizmetlere olan talep beklentisindeki artış etkili olmuştur.

Şekil-1. Turizm Sektörü Güven Endeksi karşılaştırılması* (Temmuz 2014 – Temmuz 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

Tablo-1. DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi*

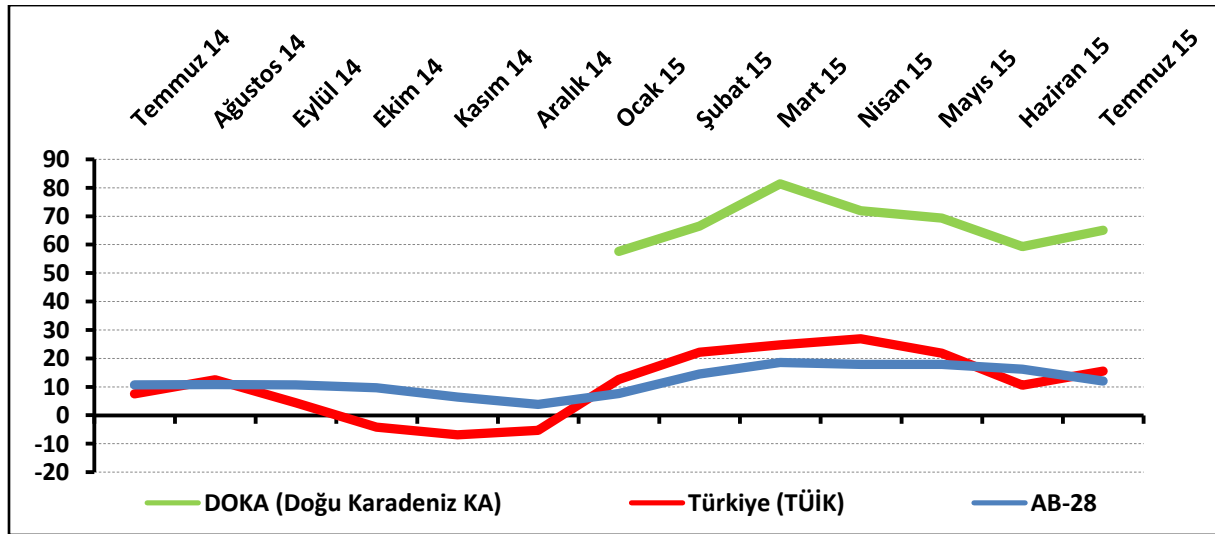
%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-1,6	5,5	13,1	12,1	18,2	23,4	23,6					

Doğu Karadeniz turizm sektörünün yüzde 73'ü önümüzdeki dönemden umutlu:

Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisinin denge değeri, Temmuz 2015'te bir önceki aya göre 5,8 puan yükselerek 65,1 puan değerini aldı. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi bir önceki aya göre hem Doğu Karadeniz'de hem de Türkiye genelinde yükseldi. Temmuz ayında DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi, Türkiye genelinden ve AB-28'den daha iyi performans sergiledi.

Temmuz 2015'te Doğu Karadeniz'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 72,6'sı önümüzdeki 3 ayda verdikleri hizmetlere olan talepte artış beklerken, talepte düşme bekleyenlerin oranı yüzde 7,5 düzeyinde oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı – %azaldı) (Temmuz 2014 – Temmuz 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

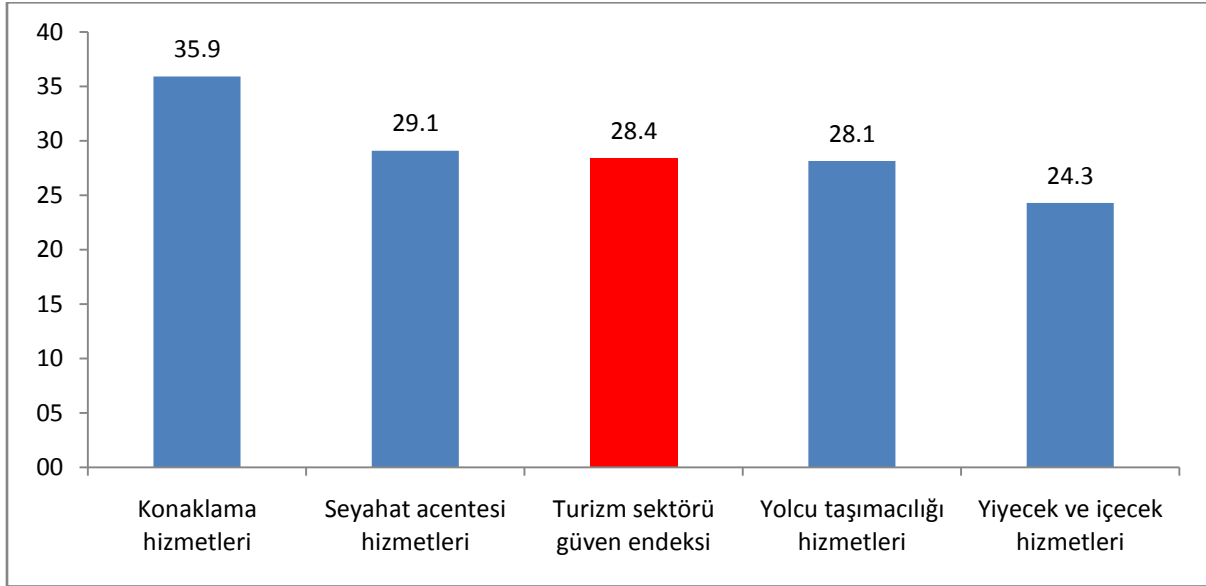
Tablo-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı – %azaldı)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	57,7	66,5	81,4	71,9	69,4	59,3	65,1					

Temmuz ayının lideri konaklama hizmetleri sektörü oldu:

Doğu Karadeniz’de turizm sektörüne alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Temmuz ayında “konaklama hizmetleri” sektörünün en iyi performansı sergileyen sektör olduğu görüldü. Bu sektörü “seyahat acentesi hizmetleri” sektörü takip etti. Bu iki sektör, turizm sektörü güven endeksinden daha yüksek değer aldı. “Yolcu taşımacılığı hizmetleri” ve “yiyecek ve içecek hizmetleri” alt sektörleri ise turizm sektörü güven endeksinden daha düşük değer aldı.

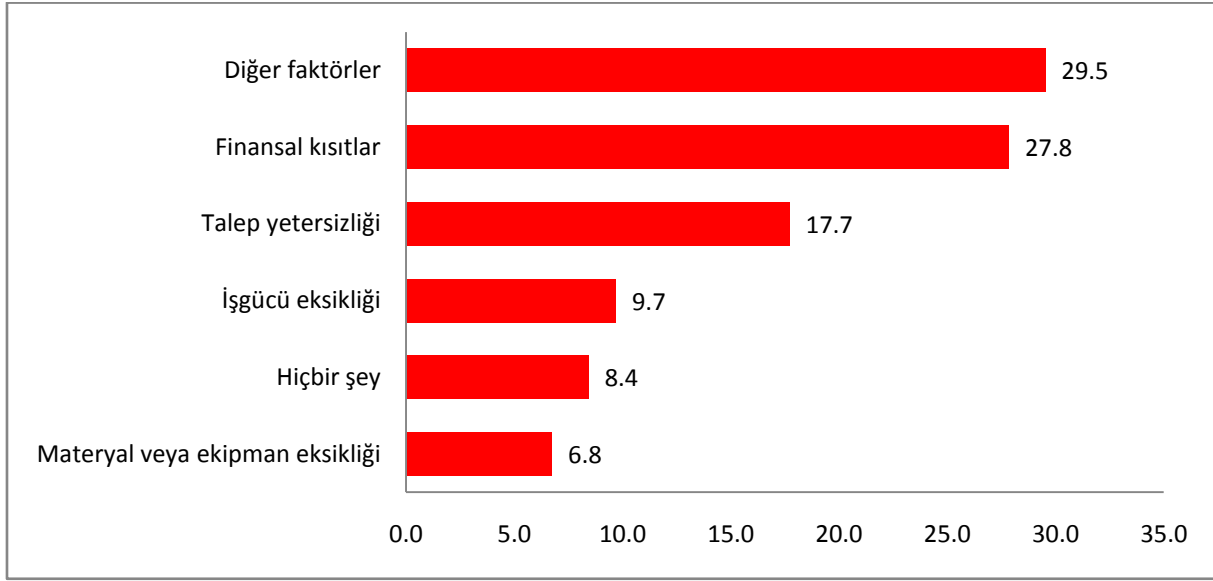
Şekil-3. Temmuz 2015’te alt sektörler bazında endeks değerlerinin karşılaştırması (puan)

Turizm sektöründeki firmaların yüzde 28’i finansal kısıtlardan şikâyet ediyor:

Temmuz ayında turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 29,5’i faaliyetlerini kısıtlayan temel etmenin “diğer faktörler” olduğunu dile getirmiştir. Firmaların yüzde 27,8’i finansal kısıtların, yüzde 17,7’si talep yetersizliğinin, yüzde 9,7’si işgücü eksikliğinin ve yüzde 6,8’i de materyal veya ekipman eksikliğinin faaliyetlerini kısıtladığını vurgulamıştır. Faaliyetlerini kısıtlayan hiçbir şeyin olmadığını ifade edenlerin oranı ise yüzde 8,4 olmuştur.

Şekil-4. Temmuz 2015’te faaliyetleri kısıtlayan temel etkenler (puan)

DOKA turizm sektörü gelecek dönemden umutlu:

Doğu Karadeniz ve Türkiye, sorular bazında karşılaştırıldığında Doğu Karadeniz'in Temmuz ayında gelecek beklentilerinde Türkiye'ye göre daha iyi bir performans sergilediği görüldü. Doğu Karadeniz turizm sektöründe bir önceki aya göre "geçtiğimiz 3 aydaki hizmetlere olan talep ve toplam çalışan sayısında", "gelecek 3 aydaki hizmetlere olan talepte" artış olduğu, kalan göstergelerin tamamında ise bir önceki aya göre düşüş yaşandığı tespit edildi.

Tablo-3. Soru bazında detaylı sonuçlar* (puan)

Sorular	DOKA (Doğu Karadeniz KA) Haziran 15	DOKA (Doğu Karadeniz KA) Temmuz 15	Bir önceki aya göre değişim Temmuz 2015	Türkiye (TÜİK) Temmuz 2015
Geçtiğimiz üç ayda işleriniz nasıl değişti?	-1,2	-6,6	-5,4	-2,7
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talep nasıl değişti?	12,1	12,3	0,2	-3,9
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	59,3	65,1	5,8	15,6
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısı nasıl değişti?	7,7	12,4	4,7	-5,4
Gelecek üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	34,0	30,3	-3,7	6,5
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlerin fiyatlarının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	44,3	43,4	-0,9	11,0
Geçen yılın aynı dönemine göre iş hacminizde (hizmet satışlarınızda) nasıl bir gelişme oldu?	0,4	-10,7	-11,1	